

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

IV. Évfolyam.

Ujvidék, 1913. június 12. csütörtök

45. szám.

Gróf Tisza István miniszterelnök.

Az események természetes logikája gróf Tisza István miniszterelnöksége. Hazánk parlamentarizmusa a koalíciós korszaktól kezdve a tespedés és züllés állapotába jutott, mindaddig, míg gróf Tisza István erős keze gátat nem vetett a kisebbségi fékevesztett terrornak és érvényt nem szerzett a többségi akarathoz, mely minden parlamentáris rend egyedüli, nemcsak legbiztosabb, hanem lehetséges alapja is.

Gróf Tisza István nagy és önfeláldozó hazafisága, államférfiai bölcsessége, mindenkinek imponáló férfias energiája, szédületes magas nivón álló európai műveltsége, páratlan genialitása volt szükséges ahhoz, hogy végre valahára véget vessen a parlamentari anarchiának és biztosítsa a tanácskozási rendjét és méltóságát; gróf Tisza István volt az első ebben az országban, aki államférfiai providenciával és bölcsességgel előre látta azt a veszélyt, melyet az egész alkotmányosságra egy kisebbség erőszakoskodása jelent, gr. Tisza István volt az, aki kétségkívül önfeláldozólag — mert ezt tények is igazolják — ennek a feladatnak a teljesítésére vállalkozott s gróf Tisza István az a bámulatos energiájú férfi, aki féluton megállani nem is fog.

Mikor lehullottak a korlátok.

Irta: BINET VALMER.

Ott sétált a nagy szobában, amely egész kicsinél hatott előttünk most, hogy az ő nagy haragja megtöltötte azt.

Igy szóltunk hozzá:

— Gondolja meg! Várjon! Ez nem használ semmit!

Nem hallgatott ránk s ezen az arcon, mely oly élénk és ravaszgatót árult el máskor, csodálkozásomra most csak csökönyös baromi kifejezést láttam, egy szép baromet, igaz, de egy félelmetes baromet is egyuttal, amely ugrásra készült. Nagy teste, mely meghajolt volt, egyszer-e egyszer kiegyenesedett, szemének ragyogása merevvé vált, állkapcsa előretolult s úgy tetszett nekem, mintha ujjai tényleg a gonoszított számára lettek volna teremtve, amelyről beszélt.

Vajon mindannyian ilyenek vagyunk? Vajon elég, hogy ilyen nagy szerencsétlenség érjen s egyszerre éberre lesz bennünk a gyilkolási ösztön? Tegnap még azt hittem, hogy gyilkosság és közöttöm áthidalhatatlan úr tántog. De ma este, mialatt igen közepszerűnek, igen alázatosnak érzem magamat ezen a széken, ahová leültem, hogy barátomat megfigyeljem, úgy érzem, hogy csak igen törékeny falak választanak el a gyilkosság gondolatától, amelyeket könnyű az utamból eltávolítani. Mert, ime, ez az ember, akit annyira csodál-

Gr. Tisza István miniszterelnöksége az alkotmányosság rendjének végleges biztosítását jelenti, a parlamentben ez már jórésztben — s ez elsősorban az ő érdeme — megtörtént, de a kormány és a munkapártnak a terrorisztikum eszközeinek alkalmazásában határt nem ismerő ellenzék iránti tulságig menő elnézése, szinte példátlan türelme eddig nem tették lehetővé a feladat teljes megoldását; Augias istállója csak részben — igaz, hogy jó részben — van kiséperve, amit belőle kisépertek, azt Tisza, a házelnök seperte ki s ami még kiséperni való van, azt Tisza, a miniszterelnök fogja kiséperni, akinek mint házelnöknek sikerült a parlamentben rendet teremteni, s akinek mint kormányelnöknek sikerülni fog az országban is megteremteni a rendet és biztosítani a törvény uralmát, mely cél elérésére olyan törvényes eszközök állnak rendelkezésére, melyek azt lehetővé is teszik.

Gróf Tisza István az a bölcs és providenciális államférfi, aki meg fogja tudni választani a cél elérésére szükséges eszközöket, mert hisz elvégre is minden harcnak végcélja a béke, s ha ehhez a békéhez — az ellenzék jobb belátásának hiányában — csak újabb harcok útján lehet eljutni, nemcsak gróf Tisza István, de a munkapárt sem fog féluton megállani.

Gróf Tisza István nem jelenti telát a mindenáron való harcot, mert kétségtelen, hogy elsősorban a béke helyre-

állítását, a kölcsönös megértés eszközeivel, iparkodik elérni, de ha ez az ellenzék máris eléggé ismert makacosságán megtörik, akkor bizonyára lesznek olyan törvényes rendszabályai, melyekkel az egész vonalon érvényt fog szerezhetni a többségi akarathoz.

A vizsgarendszer eltörlése

A feministák kongresszusának előkészítő bizottsága adta azt a véleményét, hogy a vizsgák eltörlése nem járna a tanulmányi érdekek sérelmével. Ujból aktuális tehát ez a kérdés, mert most ismét a vizsgák előtt vagyunk. Sok-sok ezer kisgyermek szive összeszorul minden vizsganapon. Tudjuk valamennyien, hogy gyermekéveinkben mit jelentett egy-egy vizsga, ha bármekkora szorgalmat fejtettünk is ki és bármekkora iparkodást is tanusítottunk.

Mindannyiunk életéből elloptak egy csomó tavaszt, azokat a tavaszokat, mikor nem azért jártunk ki az erdőbe és a város határába, hogy ott a mező új zöld szőnyegének, a virágillatos pompás levegőnek örvendezzünk, hanem azért, hogy hangos, kiabáló szóval magoljuk a leckét, a retorika, a poétika rejtelmesei homályos meghatározásait, a fizikai képleteket, az írók születésének évét, a virágok porzóinak számát és a jegecek formáját. Aki egyszer hallotta, nem felejtí el ezt a kétségbeesítő, monoton, fáradt és erőlködő hangot, mellyel a magoló diák a leckéjét vágja, setárván le és fel a kerti uton. Olyan ez a nyújtott és panaszos litánia, mintha valami önsanyargató szektának különös raffineriával kieszelt szándékos magagyötrése volna.

Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy a tanulás fáradtság nélkül is megy, de azt határozottan állíthatjuk, hogy kevesebb gyötrődés és lelki izgalmak nélkül is, mint amit a

tam néhány nap, néhány óra alatt ellenfelei merészségénél fogva el van választva először a családjától, meg van fosztva becsületétől s józan esztől s akkor ebben a nagy magánosságban a gyilkolás szükségessége lép előtérbe agyában, növekszik, befészkelődik minden véreibe, s csökönyösen megmarad benne. Pedig nem lesz belőle semmi haszna. Akkor is csak megmarad annak, ami most; tönkretett embernek. De kell, hogy öljön.

Hárman voltunk ebben a nagyon megvilágított szalonban, ő, én és Pierre, aki az ablakhoz támaszkodott s néha-néha vállalt vont.

Ne várják tőlem, hogy elmondjam, ami barátommal megessét, egész egyszerű dolog az, ami megtörténhet mindenkiel, aki izgatott életmódot folytat. Nyilvánosságra hoztak s minden enyhítő körülménytől megfosztottak egy fiu-korabeli ténykedését s ez a dolog agyonnyomta őt. Kik? Valaki, aki megtudta a titkot. Valaki aki nyílt ellensége volt, de oly aljas, hogy elégtételt se lehet tőle kérni, oly valaki, akinek semmi sem árthat már. Ő volt az, akinek barátom nekiakart menni.

Meg fogja ölni. Ismerte szokásait Ott fogja várni háza ajtaja előtt. Nem akart sem lármát, sem tülekedést. Éjjel fogja megvárni, gyáván, mint ahogy az támadt ő reá. Igen, ezt fogja tenni. És megtöltötte nekünk, hogy még több ellenvetést tegyünk.

Egyszerre megállt sétaközben s kezefejét homlokához szoritva, felkiáltott:

— Hagyjatok magamra! Menjetez innét! Igy szóltam hozzá:
— Esküdj meg, hogy alszol rá egyet!
Rám nézett:
— Esküszöm!
— Jó éjt, öregem — mondta Pierre. Ezzel magával vont.
Künt az utcán Pierre karonfogott.
— Ma éjjelre tervezi! Gyorsan!...
És az automobilban, mely tovaszárguldt velünk, folytatta:
— Hallgasd meg tervemet...

Néhány pillanattal később mi voltunk az ejsők a színhelyen. Fák mögé bujva lestünk egy házat és elhagyott nyegedet. A Seine-nak egyik rakpartján volt ez, közel Saint Louis szigetéhez. Visszaküldtük a kocsinkat. Esett. Amott messzebb a vizes járdát megvilágította egy-egy pislogó láng. Mi úgy helyezkedtünk el, hogy szemünk befoghatta az egyetlen hidat, melyen keresztül barátunk jöhetett, vagy az a másik. Valahányszor egy-egy alak körvonalaít észrevettem, előrenyújtottam a fejemet s nyugtalanságom óriásivá növekedett.

— És ha azelőtt találkozna, mielőtt beszélhetné volna velem? — kérdeztem.

Pierre nem felelt. Különb is szűkszávu ember. De éreztem, hogy ép ugy meg van hatva, mint jó magam.

Sokáig várakoztunk.

— Már nem jön — mondtam.

vizsgák okoznak, ugyanarra az eredményre el lehet jutni, ha a vizsgákat el is törölnék. Nem is beszélünk itt az érettségi vizsgákról, a gyötrelmek gyötrelmeinek betetőzéséről, hanem a közönséges osztályvizsgákról csupán.

A hiba bizonyára nem a tanerőkben, hanem magában a rendszerben rejlik, mely ősi konzervatívizmushoz törhetetlenül ragaszkodik: pedig köztapasztalati tény, hogy a gyermekekben megvan — hisz az emberrel vele született hajlam is — a tudásvágy, de azt alkalmas módon kell felkelteni tudni és kiaknázni, fel kell kelteni tudni a gyermek érdeklődését, tudásvágyát, hisz a gyermek maga érdeklődik minden iránt, hogy ez vagy az miért van így vagy úgy.

És ugyanez a gyermek, amikor beviszik az iskolába és ott elkezdik tölcserrel önteni fejébe a tudományt, egyszerre elveszti kedvét a tanulástól és egyszerre úgy kezdi érezni, hogy a tanulás nem élvezet, nem egy legem-beribb ösztönnek, a tudásvágyának kielégítése, hanem teher és kinszenvedés. Bizonyosra lehet venni, hogy ez nem a gyermek hibája, hanem azé a módszeré, amellyel nálunk tanítani szoktak. Az iskolának azt kellene kitalálni valahogy, hogy önként és apródonként vezesse rá azt a gyermeket a tudásra, hogy valamilyen ügyességgel és ravaszsággal felébressze abban a gyermekben itt is, az iskolapadok közt is, azt a kérdést, hogy „miért?” és csak ha már él ez a kérdés abban a gyermekben, ha már megvan az érdeklődés az iránt a dolog iránt, amelyről éppen szó van, akkor adják meg neki a feleletet. És ne tegyék azt, amit ma, hogy egy sereg feleletet egyszerűen bemagoltassanak azzal a gyermekkel, csupa oly kérdésre, mely a gyermeket egyáltalában nem is érdekli.

A tudás, a tanulás öröm, de az iskolák mai rendszere mellett erre nem lesznek rávezetve a gyermekek, sok olyan van a tananyag között, ami a gyermekeknek tudásvágyát csak lohasztja, nincs tekintettel az iskola a gyermek hajlandóságára, érdeklődéseinek körére és a tudomány, megismerés vágyának alkalmas felkeltésére, tulsok a theoria és kevés a valóság.

Ez mind az iskola hibája és hogy az iskola ilyen, abban bizonyára nagy része van a vizsgáknak, annak, hogy az iskola nem az életnek, nem a tudás-szerzés céljainak tanít, hanem egész esztendőben készülődik az examenne. Modern pedagógiai rendszerek ezért ellenségei a vizsgáknak, modern iskolákban ezért igyekeznek azon, hogy a vizsgák jelentőségét teljesen eltörpítsék, sőt arra is, hogy a vizsgákat egyszerűen beszüntessék.

A gyermekeket meg kell szabadtítani attól a nagy lelki nyomástól, amit rájuk nézve a vizsga jelent, meg kell őket tanítani, hogy ne féljenek a vizsgától, vagy, ami egyszerűbb és

radikálisabb, a vizsgákat be kell szüntetni; a tanító, tanár, akinek a gyermek egész évben szeme előtt van, vizsga nélkül is tudja jól, hogy mit tud a gyermek, minek tehát tisztán a külsőségek miatt a vizsgákat tovább is fenntartani.

Aviatikai közgyűlés.

Jisztelettel kérem a „Repülőnapok” nagybizottságának igen tisztelt tagjait, hogy a folyó hó 14-én délután 6 órakor a városháza nagytermében tartandó zárkőzgyűlésre megjelenni sziveskedjenek.

Jisztelettel

Dr. Demetrovits Vladimir
kir. tanácsos, polgármester,
rendezőbizottsági elnök.

HIREK.

Koronázási évforduló. Vasárnap volt a koronázásnak 46. éves fordulója. A középületek ormán a nemzeti trikolor lengett, a rkath. templomban pedig ünnepi istentisztelet volt, amelyet dr. Ámon Pál apátkanonokplébános tartott.

Közgyűlés. A törvényhatósági bizottság f. hó 12-én tartja rendes közgyűlését, melynek legfontosabb tárgya a tanács előterjesztése a f. évi július hó 1-én esedekes 2 millió 100 ezer koronás függőkölcsön tekintetében való intézkedés.

Gazdasági bizottság ülése. A gazdasági bizottság folyó évi június hó 7-én d. u. 5 órakor ülést tartott, melynek tárgya a 2 millió függőkölcsön meghosszabítása volt.

Képkiallítás. Kézdy-Kovács László, Berkes Antal, Herrer Cezár, Feszty Árpád, Szepessy Kuzska Jenő, Molnár Z. János, Neogrady Antal, Német Béla, Koszokol Jenő, Pap Emil, Zorkócy Gyula, Heyer Arthur, Bély-Vörös Ernő, Szász István budapesti festőművészek eredeti műveiből nagyszabású képkiallítás nyílt meg június hó 8-án Ujvidéken, a róm. kath. egyház új bérpalotájának emeleti termeiben.

Évzáró vizsgálatok. Az állami polgári fiúiskolában az évzáró vizsgálatok f. évi június hó 14 kezdődnek és tartatnak június hó 21-ig Az igazgatóság.

Nyári mulatság. A magyar posta altisztek és szolgák országos egyesülete f. évi augusztus hó 3-án nagy nyári mulatságot rendez. Az előkészületek nagyban folynak.

Mentőnapok Ujvidéken. Ujvidék, egyre izmosodó városunk egy újabb kultur és jórét-kony intézménnyel gazdagodik, melynek kiváló előnyeit regóta nélkülöztük és amelyet bizonyára városszerte örömmel fognak üdvözölni. Az „Ujvidéki Testgyakorlók Köre” saját kebelében *mentőszakosztályt* alakít, mely hivatású és céljátul tűzi ki, hogy a baleseteknél az első segélyt nyújtsa és mindaddig, amíg akár a hivatásos mentőtlenség, akár a külön e célból létesítendő *mentőegyesület* ezen emberbaráti ténykedést át nem veszi, az U. T. K. ifjusága, egyesületük orvosainak vezetésével elvégzik az első segély munkáit. Ennek érdekében f. hó 14-én, szombaton este a lövölde összes helyiségeiben *mátéházi Matkovits Béla* főispán, dr. Demetrovits Vladimir kir. tan., polgármester, dr. Szlezák Lajos és dr. Dungenyarszky Gedeon orsz. képviselők, dr. Kovács Aladár kir. tanácsos, a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület főorvosa és a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület védnökségével nagyszabású, méreteiben és kivétel tekintetében elsőrangú ünnepeket rendez, melynek egész jövedelme a *mentőalap* javára lesz fordítva és amelyen dr. Karikás József Budapesti Önk. Mentőegyesületi igazgatói szaksegéd a „Mentés történetéről” felolvasást fog tartani és melyet művészi énekszámok, kabarédalok követnek. A lövölde csodafényben fog uszni. Lesz wurstliplater, lesz confetticsata, szerencsekerék, világposta, amerikai tombola, szépségverseny, stb. — Vasárnap d. e. 10 órakor a városháza nagy dísztermében a védnökök jelenlétében megalakul a *mentőosztály*, amelyhez minden érdeklődőt, minden anyagi megterhelhetőség nélkül, szívesen lát a vezetőség. Vasárnap délután 1/2 órakor az U. T. K.-nak a fürdő melletti új sportpályáján első ízben fog fővárosi csapat mérkőzni, mikor is a *mentőalap* javára az országzserte előnyösen ismert és nagyszabású *Budapesti Önk. Mentőegyesület Sporttársasága* fog az U. T. K.-vel mérkőzni. Az érdeklődés ezen mérkőzés iránt általános. Az U. T. K. ezen mentőnapokat a Szokolra való tekintettel — nehogy a két ünnep összesen — elhalasztotta volna, de a mentők máskor nem jöhetnek. A mentőnapok összes ünnepeire az belépődj 2 korona, mely a mérkőzéshez is érvényes, csak a mérkőzéshez ülőhely 1 K 50 f, állóhely 60 f, diákjegy 30 f. Jegyek elővételben kaphatók az Elite kávéházban és a főtéri Hajós tőzsdében.

Közgyűlés. Az „Ujvidéki Dalárda” vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését Szabó Imre elnökle alatt. Az évi jelentések tudomásul vétettek és újra megválasztották a régi választmány és tisztikar, ujonnan szerveztetett az ügyészi állás, mely egyhangulag dr. Elschlenger Dezsővel töltetett be.

— Ha ma este nem jön, akkor nincs mitől tartanunk. — szölt Pierre — Ó a háttáron van. Hígy nekem, nem soká bírja így az ember...

És én megértettem ezt a mondatot, ami talán kissé zavarosnak tetszik önök előtt. Arra vonatkozott, amit Pierre nekem az autóban magyarázott. Így szölt volt hozzám: Nem tettem kísérletet arra, hogy visszatartsam. Kell, hogy a végletekig menjem. De amikor a les izgalmai között lesz, akkor van egy mód, hogy észéhez tértem.

Már fájni kezdtem, amikor a hid másik végén feltűnt barátunk alakja. Nagyon gyorsan jött s mindenfelé tekintgetett. Közeledett felénk s mikor egy lámpa alatt elhaladt, láttuk, hogy arca egészen el van torzulva.

Megállt, kereste a helyet, megnézte az ajtót, felemelte fejét a ház felé, egyetlen ablak sem maradt világos. Pierre lefogott, hogy nem mozdulhattam.

— Még nem — sugta a fülembe. — Ne nyugtalankodjál. A másik csak a hid felől jöhet, van időnk elég.

Ezalatt barátunk egy fal mélyedésébe húzódott meg. Értsék meg jól: mi egy kis, keskeny utcában álltunk, ahonnan igen könnyű volt előre jönnünk, mintha a város felől értünk volna ide. A valóságban azonban lehetetlen volt a város felől jönnünk ezen az utcáskán át, de azt reméltük, hogy barátunk az ó nagy lelki zavarában nem fogja ezt figyelembe venni.

És tényleg, mikor később nagy léptekkel feléje közeledtünk, nem is jutott eszébe.

— Ti? — kérdezte egyszerűen. — Miért?

De Pierre már ekkor megragadta csuklóját.

— Mert híreink vannak.

— Hogyan?

— Az előbb még nem mertem neked megmondani, mert még nem voltam egészen bizonyos felőle magam sem. De mikor hazaértem, megkaptam azt a bizonyítékot, amit vártam. Te egy „szalmaembert” akartál megölni, édes barátom és akkor feljeleneni magad, ugyebár? Bezártak volna. És akkor a valódi bűnös, az, aki a tettes mögött rejtőzik, a felbujtó, az megboszulatlan élt volna tovább!

Pierre egy nevet említett, amelyről felesleges beszélnem, miután ugy sem adom itt elő az egész történetet, csak éppen ennek a forró óráknak miként való lejátszódását. De már máskor is volt szó erről, s barátunk láthatta, hogy nem sebtében kigondolt dolog az egész. De azt is kitalálták önök bizonynyal, hogy Pierre hazudott, hogy semminemű bizonyíték nem volt kezei között. Tehát kigondolt valamit. Bőbeszédűvé vált, miáltal barátunk karjába akasztotta a karját s magával vontá őt.

Lassankint alább hagyott a szegény ember szemeinek merevsége, kezei ellentmondások támogatására emelkedtek, gesztikulált. Szavai értelmesebbek lettek, megfontoltabbak. És egyszerre megnyugodtam, mert ismét az eszes, okos embert láttam magam előtt és tudtam,

hogy az ész, az okosság hatalmas korlát a gonosztett ellen.

Mikor a hidra értünk, egy kocsi haladt el mellettünk s mindhárom felismertük azt az embert, aki ép most menekült meg a haláltól.

— Ime itt jön — mondta szegény barátunk.

De nem tett kísérletet arra, hogy visszatérjen.

— Ah, ti elvettétek bátorságomat! — mormogta szomoruan.

Lehajtotta fejét s néhány lépést tett előre. Aztán folytatta:

— De vajjon megbirtam volna-e tenni? Még egy pillanatot előtt nem kételkedtem ebben. Most azonban...

Megállt. Aztán előadta nekünk tervét, mely egy igen komplikált bosszútervet foglalt magában.

A Szajna másik oldalán egy üres fiakker jött velünk szembe Barátom Pierrel együtt a hátsó ülésen foglalt helyet, én szemben velük. Egyikünk sem szölt De azután barátunk megjegyezte:

— Leütöttem volna, mint egy kutyát!

— És mi, mi lett volna velünk? — kérdezte Pierre gyengéden.

— Megöltém volna, mint egy kutyát! — ismételte barátunk.

De aztán hirtelen elfordult. Hallottuk, hogy felzokogott. És megértettük, hogy meg van mentve...

Gimnáziumi hangverseny. Az ujvidéki kir. kath. magyar főgimnázium vasárnap tartotta évi hangversenyt, amely látogatottság tekintetében semmi kívánni valót nem hagyott fenn. Előkelő, dísztingált, szépszámu közönség volt jelen. A nyújtott műsor minden tekintetben kielégítő volt. Az első szám Doppler Ilka nyitánya volt, amelyet *Hollós Lipót* ügyes vezetője mellett az ifjúsági zenekar adott elő. Majd *Vályi Béla* IV. oszt. tanuló lendülettel szavaltta el Bárd: „Irok a tengernek” című költeményt. Derekas munkát fejtett ki, mint az énekkar vezetője, ismeretes buzgalomával *Léh Jakab*. Igen nagy hatással adtak elő a „Messze a nagy erdő”, „Asztalomon hegyaljai”, „Szalmaszál a vízben” és „Hajlik a rózsafa” című szerzemények. Igen ügyes hegedűsolistának bizonyult *Kassowitz Károly* VI. o. tanuló. Érzéssel, a technikai követelmények és nehézségek igen hivatott érvényesítésével mutatta be Sarasate ismeretes hegedűsolóját, a „Cigánymelódia”-at, amiatott őt zongorán nagy tetszéssel kísérte *Kemény Alfréd* VIII. o. tan. Mozart Rondóját adta elő a zenekar és azután nagy hatással szavaltta *Szabó Géza* VIII. o. tanuló Reviczky „Pán halála” c. költeményt. A „Gaudeamus igitur” című hatszólamu kar volt az utolsó szám. A hangverseny bevezetéseké *Megey Ferenc* főgimn. igazgató emlékezett meg a koronázási évfordulóról, éltetvén királyunkat. A hangversenyt éjfélig tartó tánc követte.

Munka-kiállítás. Az iparos-tanonok munka-kiállítása f. évi június hó 15. és 16-án délelőtt 8-12-ig és 2-6-ig az állami polg. fiúiskolában megtekinthető. Az igazgatóság.

Magyar osztrák személyforgalom. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint, a magyar-osztrák személyforgalomban 1912. évi július hó 1-től érvényes IV. díjszabási füzetben a fűrdőútvonal beállításával az utazó közönség kényelmét Fiuméből a már kiadásra kerülő lemergi közvetlen jegyeken kívül még Drohobycz, Poduloczyska, Stryj és Tarnopol állomásokra is f. évi június 15-étől kezdve új kombinált részben gyors-, részben személyvonatra érvényes közvetlen menetjegyek kerülnek kiadásra. Ellenirányban egyelőre Drohobycz és Stryj állomások fognak ily közvetlen jegyeket Fiuméba kiadni.

Két urinő halála a Dunában. Popovics Lyubomirne, a begecsi szerb pap 24 éves felesége a barátnőjével, Mutibaries István ottani vagonos kereskedő feleségével szerdán délután a falu határába mentek, az ugyanevezett Kradarisa tereprészét áthasító Duna-gába fürdeni. Velük tartott a papnak sógorinője a 16 éves Mirobanovics Ruzsica is, aki azonban nem ment a vízbe, csak a parttól nézte a fürdőzőket Mutibariesné amint a vízbe befelé gazoltak, egy mély gödörbe lépett és elmerült, majd a fuldokló a segítségére siető barátnőjét is a víz alá rántotta. Mindketten ott léltek halálukat. Halászok emelték ki a két holttestet a Dunából és a faluba szállították.

Őszöntődj. A magyar kir. kereskedelmiügyi minster a Goldberger Erzsébet-féle alapítványból 7 — hét — egyenkint 300—300 koronás és egy 250 koronás, tehát összesen 8 segélydíjat alakít. E segélydíjakat szakmájukban kivált józanéletű, de fiatalon elhunyt magyar honos iparosmesterek szegénysorsú özvegyei, vagy 18 évet még be nem töltött árvaiknak fog oda ítélni. Érdeklődők bővebb felvilágosítást az ujvidéki ipartestületnél nyernek.

„Tivoli” mozgószínház. „Tivoli” sétatéri mozgószínházunk nap-nap után a legremekebb slágereket mutatja be s közönségünk nagy számu látogatással iparkodik az igazgatóság által előkészített meghálalni. A mai műsorból különösen a „Jéji szerelem” 2 felv. drámát, valamint a *stockholmi olimpiáról* készült eredeti felvételt és a „Duci bácsi szomszédnője” c. humoreszket emeljük ki.

Betörés. *Ruzsicska József* dunaparti vendéglős tózséjébe péntekről szombatra virradó éjjel ismeretlen tettesek betörték és a felhalmozott készletet meglópták. Az eljárás megindult.

A szépséget ápolni, megtartani a legnagyobb művészete a kozmetikanak. Kiváló készítménye a kozmetikanak a *Földes-féle Margit* kréme, szappan és puder.

Népünnepély. Az ujvidéki „Szerb Szoko” tornaegylet a szenttamási „Szerb Szokol” egylet közreműködése mellett f. évi június hó 15-én a Trandafil Mária árvalah udvarában népünnepélyvel egybekötött nyilvános torna-versenyt rendez.

Nekivadult lovak. *Veszelinov Bózza* ófutaki lakos péntek délelőtt a II. Rákóczi Ferenc-uton hajtott. Lovai nekivadultak és az izr. elemi népiskolának vaskorlátját áttörték. Veszelinov az okozott kár megtérítésére ítéltetett.

Helyettesítés és megbízás. Faragó János kir. tanfelügyelő 6 heti szabadság ideje alatt a hivatal vezetésével és a közigazgatási bizottságban való előadói tisztséggel Pethő János kir. s. tanfelügyelő bízott meg.

Új gyógyszerész-dr. Bácsföldvárról kapjuk a hírt, hogy Löbl Imre, Löbl Adolfnak, a bácsföldvári első takarékpénztár vezérigazgatójának fia, a kolozsvári magy. kir. tudományos egyetemen gyógyszerészeti doktorrá avatottott fel.

Tisztelgés a volt zombori főispánál. Bajsai Vojnits Istvánt, Zombor szab. kir. város volt főispánját vasárnap d. e. tisztelgő küldöttség kereste fel lakásán Hauke Imre polgármester vezetése alatt, ki üdvözölő beszédében megemlékezett Vojnits Istvának a város anyagi és kulturális fejlesztése körül kifejtett eredményes tevékenységéről. Beszède végeztével díszes emlékalbumot nyújtott át a volt főispának, ki mghatva válaszolt és őszinte mély köszönetét fejezte ki a küldöttségnek a szép megemlékezésért.

Kinevezés. Wandl Rudolf óbecsei kir. járásbírósi jegyzőt az igazságügyminister a kiskörösi járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

Új evangélikus templom szentelés Szlavonában. E hó 8-án, vasárnap lesz ünnepélyes felszentelése Pozsegán az új evangélikus templomnak. A szertartást Gyurácz Ferenc dunamelléki evang. püspök fogja tartani, akinek ünnepélyes fogadására minden előkészületeket megtesznek.

Menetdíjkezdmény. Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága a vonalaira engedélyezett menetkezdmények újabb szabályozása folytán az általános menetkezdményt kiterjesztette összes menetrendszerű személyszállító vonataira olyképp, hogy a díjszabás szerinti menetdíjből 33% kedvezményt engedélyez. Ennek folytán az országgyűlési képviselői egyesített és egységes rendőri utazási igazolványok tulajdonosai a gyors motorvonat I. osztályában egy egész II. osztályu — és a II. osztályban egy fél I. osztályu gyors motorvonatu, — a személy és helyimotorvonatokon az I. osztályban egy egész II. osztályu, — a II. osztályban egy fél I. osztályu, — a III. osztályban pedig egy fél II. osztályu személy — vagy helyi motorvonatra érvényes menetjegy váltása mellett utazhatnak 2-6

A vonat alá fokúdt. A zentai munkások az Ada felé haladó vasuti sinek mellett egy 14—15 évesnek látszó fiú összeroncsolt holttestére akadtak. A fiu Surányi András Mészáros Pál zentai asztalosmester tanonca volt. Valószínű, hogy a vonat elé vetette magát, mely kezét-lábát összeroncsolta, a fején pedig halálos sebet ütött, úgy hogy eszméletlen állapotban elvérzett.

Talált osontvázak. Zentán Szárich Géza polgármester házánál építkezés alkalmával, amint az alapot ásták, alig másfél méterre egész láda osontvázra akadtak. Egyik helyen pedig egy egész osontvázat találtak állóhelyzetben, másik helyen egy női koponyát, melyen a haj még sértetlen volt, sőt a hajszitásra szolgáló zóld szallag is megvan rajta. A talált osontvázakat kivitték a temetőbe. Valószínű, hogy a helyen valamikor temető volt.

Ellópták a pénzt. Horváth István szabadkai nyomdatulajdonos jelentést tett a rendőrségnek, hogy a csirkepiacon ismeretetlen tettes kilopta a zsebéből 450 koronát. A rendőrség keresi a tolvajt.

Mérgecs boggyót evett. Jenovai István tómpai földmives Eva nevű kis lánya a mezőn valami mérgecs boggyót evett. Hiába adtak neki ellenmérget, a kis lány mind rosszabbul lett éjjel meghalt.

Kézimunkadíjak kiosztása. A Tabitha nőegylet f. hó 13-án d. e. 9 órakor ünnepélyesen osztja ki a Belohorszky alaphól a jutalomdíjakat a kézimunka terén kiváló szorgalmu növendékek között. A kézimunka kiállítás június 12-től 15-ig megtekinthető az evang. iskolában.

Káty fejlődése. Nagyhorderejű szociális irányú aktus folyt le a mult vasárnap délután. Ez alkalommal húzta ki az a száz boldog szegénysorsu lakos, kik a jövőben mint háztulajdonosok fognak szerepelni — a házhelyüknek sorszámat. 72 szerb- és 28 németajku, összesen száz polgártárs aratja le azon igazán humánus s altruisztikus ezzme gyümölcsét, melynek magyát az érdemes előjáróság élén Városi Mihály községi jegyző úr vetette el. A száz uj ház mindegyike 300 □-ól telken a község két végén fog a közel jövőben felépülni.

A szerető arcképe. Szabó János kanász, zentai középkerti legény a fényképész kirakatát nézegette, mikor megpillantotta ott a volt kedvese fényképét is. Ezen annyira feldühösödött a szerelmes legény, hogy öklével akkorát ütött a szeretője arcképe fölé, hogy a kirakat üvege darabokra tört. A szerelmes legényt följelentették.

A legújabb vasuti torv. Városi Károly földbirtokos és vármegyei törvényhatósági tag e hó 3-án előmunkálati engedélyt kapott a kereskedelmi minisztertől Ujgombostól Vajsza, Bogyán, Palona, Bácsujlak, Dunabökény községek érintésével Palánkáig vezetendő vasutovonlra.

Autószerencsétlenség. Deutsch Ella a miliomos Deutsch Herman leánya hintón Zentáról a szomszédos Csóka községbe hajtatott. Egy utcakanyarulatnál szembe jött vele a csókai nagybirtokos: Lederer automobilja, mitől a lovak megbokrosodtak. A leány látva a veszedelmet, a hintóból ki akart ugri, hogy meneküljön az összeütközés elől, de oly szerencsétlenül ugrott, hogy az autó kerekei alá került, melyek mindkét lábát levágták.

Vlaskodás a megvadult bikákkal. Tornyos pusztán két szilaj bika összeverekedett. Papprikás György hatvanéves gulyás szétakarta választani a két bikát, mire azok nekítámadtak szarvaikra kapták és úgy összetaposták, hogy mire segítség érkezett, már nem volt benne élet. A megvadult állatok a gulyás segítségére siető emberek közül is megsebesítettek kettőt.

Gyilkos apa. Iktocis Pivó vaskuti földmives hevesen összeszóalkozott 18 éves fiával a dühében oly erővel vágott hozzá egy bal-tát, hogy a fiu széthasadt koponyával holtan esett össze. A csendőrség a gyilkos apát le-tartóztatta.

Közgazdaság.

A Hungária Általános Biztosító Részvénnytársaság e napokban tertotta első rendes közgyűlést *gróf Károlyi Imre* elnök elnöklése alatt. Ennek a hatalmas fejlődő intézetnek zárszámadásából a következő adatokat közöljük: az életbiztosítási ágazatban 1912. december hó 31-én 51 millió 583, 818 korona biztosított tőkéről és 8873 korona évi életjára-dékről szóló biztosítások voltak érvényben; a díjbevétel ebben az ágazatban 2.159,618 koronára rugott. Az elemi biztosítási ágazatban a díjbevétel 1.151,342 koronára rugott, úgy hogy az összes díjbevétel 2 millió 710 ezer koronát tett ki. A társaság tartalékai meghaladják a 15 millió koronát és összes biztontsági alapjai a 6 millió korona részvénytőkével együtt 21 milliót tesznek ki. E jelentékeny tartalékkal a Hungaria u tőkeerős biztosító társaságok sorába emelkedett. A társaság tudvalevően kartellen kívül van, ami a biztosító közönségnek nagy előnyére szolgál.

Csinos HAJTÓKÖCSI

tetővel és leszedhető üléssel, valamint teljes lófelszereléssel eladó. — R ó v e b b e t: Zrinyi Ilona-utca 9. sz. alatt. 42—

Beraktározásból visszamaradt, teljesen jókarban levő **BUTOROK** és egyéb háztartási cikkek, jutányos áron eladó. 3-5

Bővebb felvilágosítás:

KASSOVITZ ZSIGMOND
cég irodájában

II. Rákóczi Ferenc-ut 2. szám alatt.

Magyar királyi államvasutak
14492/1913. F IV. c szám.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teherárúraktáiraiban d. e. 9 órakor, a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni:

Arad állomáson	1913 június hó 12-én
Békéscsaba	" " " 13-án
Brassó	" " " 26-án
Budapest dp. teherp. u.	" " " 20-án
Budapest ny. pályaudvar	" " " 17-én
Debrecen	" " " 23-án
Eszék	" " " 13-án
Fiume	" " " 21-én
Győr	" " " 24-én
Kassa	" " " 19-én
Kolozsvár	" " " 17-én
Losonc	" " " 17-én
Miskolc	" " " 25-én
Nagyszében	" " " 26-án
Nagyvárad	" " " 25-én
Pápa	" " " 23-án
Pécs	" " " 16-án
Pozsony	" " " 19-én
Sátoraljaiújtelep	" " " 27-én
Szabadka	" " " 18-án
Szatmárnémeti	" " " 26-án
Szeged	" " " 16-án
Szolnok	" " " 23-án
Temesvár Józsefváros	" " " 27-én
Ujvidék	" " " 24-én
Zágráb	" " " 24-én

Budapest, 1913. május hóban.

(Utányomás nem díjaztatik.) *Az igazgatóság.*

2948/tkv. 1913. szám.

Árverési hirdetmény

Dr. Balázs Ignác ujvidéki lakos végrehajtónak Jerkov Dusánné Kovácsvé Éva urszentiváni lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 341 K 40 f tőkekövetelés, ennek 1913. évi január 3-tól járó 6% kamatai 59 K 40 f óvási, perbeli végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 23 K 30 f és a még felmerülendő költségek, kielégítése végett az 1881. LX. t.c. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő az urszentiváni 649. számú betétben A. I. 1-2. sorsz. a. Jerkov Dusánné Kovácsvé Éva tulajdonánál felvett 108. és 109. hrsz. II. b. ó. i. sz. jószágtertre 1130 K-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1913. évi június hó 28. napjának d. u. 2 órája Urszentiván községhezához tüzetik ki.

Árverési feltételek:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-án alul eladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10% vagyis 113 K készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kézhez letenni avagy az 1881. LX. t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1913. évi április hó 9-én.

Vékey Zoltán, s. k.
kir. tszéki bíró.

Kulcsár Ferencz, s. k.
kir. ttkönyvvezető.

Irógépjavítás

TRISOHLER GYULA UJVIDÉK Fazekas-u. 4. 2-3 (Haltér mellett.)

Ingyen ráfizetés nélkül becsereél öreg használt gramofonlemezeket ujakra **Wagner „Hangszerkirály“** Budapest, József-körút 15. — Arjegyzék ingyen. . . . . Cimre ügyeljen. 15-100

Egy legalább két polgáriiskolát végzett jó házból való flut fűszerüzlettembe **TANONCNAK felveszek.**

4-4 **LUDWIG JÓZSEF.**

Momirovits P.

Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 27.

„Stefanovits L. Fia“ házában

ajánlja nagyválasztékú női-, férfi és gyermekruhák nyári újdonságait, továbbá remek pongyola és Blouse különlegességeit s minden e szakmához tartozó cikkeit. — Különösen felhívom a n. é. vevőközönség figyelmét rendkívül előnyös áramra, valamint pontos és előzékeny kiszolgálásra s a kiváló finom minőségekre, melyekkel a legkényesebb igényeket is minden tekintetben kielégíthetem, miért is kérem szíves pártfogását.

Elő Ujvidéki szépségápolás!

Villanyvibrációval arcmaszáže! Haj eltávolítás, hölgyeknek arc és karról 5 perc alatt fájdalom nélkül. Bámulatos eredmény. Vidékre a szert pontos utasítással diszkrétén küldöm. Elhanyagolt archibák végleges eltávolítása. Szemölcs eltávolítás fájdalom nélkül. Szeplő, szemölcs ráncsimitó krémek vidékre diszkrétén küldök. 7-10

SZAKÁCS MELÁNIA asszony Kozmetikai Intézete
Ujvidék, Temerini-ut 26. (Almás-u. sarkán.)

35-52

A legdusabb választék mindennemű női és férfi divat s kézműárúcékkekben, valamint idényujdonságokban

Jovicsin Áruházában

található!

EGY MILLIO KORONA

1 000,000 korona

erejéig folyósít kölcsönt bankkamatlábán, hosszabb vagy rövidebb lejáratra, első vagy második helyre, egy magánzó által e célból rendelkezésre bocsátott tőkéből egy pénzüintézet. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába NEMENYI névre intézendők. 2-3 Ügynökök kizárva!

Béautók

éjjel és nappal, helyben és vidékre kedvező feltételek mellett kaphatók

KASSOVITZ ZSIGMOND
3-5 szállítási vállalatában,
Alkotmány-utca 2. — Telefon 40. sz.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kiesinyben. Budapest, VIII., Losonci-u. 13.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklámakcióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembeszökőbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

- 1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.).
- 1 drb. üvegtölgely francia are- és kézfinomító.
- 1 francia szappan (bármely illatban).
- 1 üveg francia parfum
- 1 „brillantín
- 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír.
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor.
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyéállal)
- 1 csomag amerikai Shampoon hajmospor.
- 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölniviz.
- 1 drb. szekrény- és ruhaillat. (franc. Sachet-lap)

összesen 19 drb. 2 korona 50 fillérért.
Szállítások naponta. eszközöltetnek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében v. utánvót mellett, minek költsége 84 fill., vagy a pénz előleges beküldése ellenében, amely esetben a 2 K 50 f vételárhoz 72 f esatolandó, Csomagolási költséget nem számítunk. — Tizenhat oldalas illatszer és háztartási őrtesítőnköt kiváratra ingyen és bérmentve küldjük.

18-70

Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T.

Ujvidék—Vukovár

Péntek ki-vételével naponta	Állomások	Péntek ki-vételével naponta
reggel		délben
8:45	é. Ujvidék	i. 12:10
8:10	i. Beocsin	" 1:00
8:00	" Ófuttak	" 1:10
7:45	" Cserevics	" 1:25
7:30	" Bánostor	" 1:40
7:20	" Susek-Koruska	" 1:55
6:35	" Palánka	" 3:05
6:25	" Ilok	" 3:20
5:55	" Sarengrád	" 3:55
5:30	" Dunabököny	" 4:30
5:05	" Opatovác	" 5:10
4:50	" Bácsújlak	" 5:35
4:10	" Vukovár város	" 6:35
4:00	i. Vukovár vasut	é. 6:50

A legdusabb és legszebb ékszerüzlet

— a róm. kath. hitközség ujonnan épült palotájában van. —

Tulajdonos: **Regényi Kálmán.**